

İSTANBUL SERİRİYATI

Sahibi : Dr. Mazhar Osman Uzman

AYLIK TIB
MECMUASI

Adres : İstanbul, Cağaloğlu 23

Macaristanda gördüklerim

İhsan Şükrü Aksel

Son seyahatim esnasında Orta Avrupa'nın kuvvetli ilim kaynaklarından biri olan Macaristan da fazlaca kalmak imkânını buldum. Tıp Nobel mükâfatını vitaminler üzerindeki yüksek tetkikleri sayesinde kazanmak suretile hem memleketini hem de kendini şereflendiren (*Sent Georgy*)'nin şerefli hatırası henüz zihinlerden silinmemiştir.

Bu Macar aliminin biberdeki vitaminleri buluşu ne kadar calibi dikkattir. (*Sent Georgy*) gıdasız, mahrumiyet içinde yaşayan bir kısım köylülerin sıbhaatli olmasının sebebini araştırırken bunların çok miktarda biber yediğini görmüş ve bu suretle biberde vitamin araştırmaya başlamıştır. Böylece tam manasile yerli bir keşifte bulunan bu Macar alimi vitamin ilmine bir çok yenilikler ilâve etmiştir.

Peşte Üniversitesi'nin yeni Emrazı Akliye ve Asrbiye hacası (*Profesör Benedek*)'i ziyaret ettim. Zengin fikirleri ve orijinal buluşları ile tanınmış olan bu Macar alimi evvelce kuduz amili marazı olan Negri korpüskülleri üzerinde çalışmıştı. Bu itibarla aynı mevzu üzerindeki etüdüm hakkında kendisile görüşürken (*Profesör Benedek*) bu mevzu hakkında Peşte Emrazı Akliye ve Asabiye Cemiyetinde bir tebliğ de bulunmamı söyledi. Bunu büyük bir memnuniyetle karşıladım, ve üniversite salonunda tebliğimi yaptım.

Aynı celsede (*Profesör Benedek*) asistanı doktor (*Yuba*) ile beraber Ganglioneuritis ve encephalitis lerden ve yine (*Prof. Benedek*) muavini (*Angyal*) ile Postromatik talamus sendromundan bahsettiler.

Vürdsten mütevellit olarak kabul edilen bu ganglioneuritisler yeni bir tetkik mevzu olduğu gibi Postromatik talamus sendromu da çok nadir bir levha teşkil ediyordu.

Macar meslektaşlarımızın hakkımda gösterdikleri yüksek tevehcühleri ve bu meyanda (*Prof. Benedek, v. Lehoczky, B. Horany*)'nin isimlerini teşekkürle yadettmeyi vazife addederim.

Macaristan'ın en eski Üniversitelerinden biri olan Szeged Üniversitesi Emrazı Akliye hacası (*Prof. Miskolczy*)'nin kıymetdar daveti üzerine Szeged Tıp Cemiyetinde biri Zaro ağa hakkında, diğeri de idişlerin iç ifraz guddeleri hakkında birer tebliğde bulundu. Yeni yapılan üniversite cildiye kliniğinin konferans salonunda büyük bir kalabalık önünde geçen toplantıda sonra Szegedli meslektaşların verdikleri akşam yemeğinde duyduğum yüksek bir heyecanı nakletmeden geçemeyeceğim. Tam ziyafetin ortasında yanımda oturan bir Macar profesörü ayağa kalktı ve aynen şu cümle ile söze başladı :

(Pek aziz ve muhterem misafirimiz, sizi aramızda görmekle duyduğumuz sevinci nasıl ifade edeceğimi bilemiyorum).

Temiz bir türkce ve kuvvetli bir selâset ile söylenen bu türkce hitabe beni şaşırttığı kadar sevindirdi ve heyecanlandırdı.

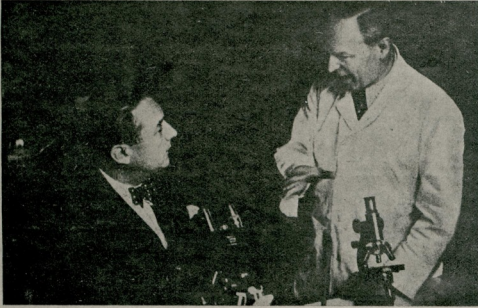
Yedi buçuk sene Ankara Arkeoloji müzesini idare eden ve müzeyi kuran bu Macar Profesörünün yüksek belagatle söylediği türkçe sözler halâ kulağımda çınlamaktadır.

Gerek (Peşte) de ve gerekse (Szeged) de bir Macar Akliyecisi olan *Dr. (Meduna)* nın ortaya koyduğu kardiazol ile tedavi meselesi tatbik edilmektedir. Bu klinikler daha ziyade inzulin+Kardiozol Şok - terapinin yani muhtelif şeklin taraftarıdır. Mamafî vak'aya göre Şok terapinin tertip edilmesi icap ettiğini söylüyorlar.

Aujesky hastalığı) hakkında bu müessesedeki mütehassıslarla görüşmekte. Kâzip Kuduz hakkında en ehemmiyetli etüdlerin intişar ettiği bu müessesede bilhassa (*Dr. Hirt*) ın müstahzarlarını gördüm. Ve kendi piyeslerimide gösterdim.

Kâzip Kuduz'un son zamanlarda ki tetkiki neticesinden doğan en bariz nokta bu virüsün muhtelif memleketlerde muhtelif hususiyetler göstermesidir.

O kadar ki bu farkların menşeyini araştırmak için bilfarz Viyana virüsü Tancada ve İstan-

Peşte kliniğinde Prof Benedek ile beraber...

(Macar gazetesinde çıkan resim)

Peşte de dimağ tümörlerinin teşhisinde daha ziyade (*Egas Monis*) in Arterio encephalographie usulü kullanılmaktadır. Bu suretle elde edilen kılıf radiographilerini mütalâ için (*Prof. Benedek*) çok pratik bir usul bulmuştur. Bu radiographileri tecessüm ettiren dürbünle mütalâ etmekte ve daha etraflı bir fikir edinmesini temin etmektedir.

Peşte de (Phylaxia) institüsünü de gezdim. Bu ziyaretimin başlıca sebebi son zamanlarda İstanbulda tesadüf ettiğimiz (Kâzip Kuduz

bulda etüd edilmiş ve bir çok biyolojik farklar göstermekte olduğu müşahede edilmiştir.

Burada iklimin ve o iklimde yaşayan tecrübe hayvan cinslerinin bir rol oynadığını kabul etmek zaruridir.

Peşte Baytar Fakültesinde Dahiliye hocası (*Prof. Mocsy*) nin Kuduz aşısı tatbik edilmiş köpeklerde görülen felci arızalar hakkında yaptığı tetkiklerde de alâkadar oldum.

Macaristan da kuduzla mücadele için bütün köpeklerle vakî kuduz aşısı tatbik edilmiştir.

İşte bu esnada bazı hayvanlarda görülen felci arızaların akibetlerini (*Prof. Mocsy*) tetkik etmiş ve bunlarda kuduz ile hiç bir münasebeti olmayan münteşir bir miyelit manzarası tesbit etmiş ve ayrıca bu hayvanların dimağ-

larında kuduz virüsü bulamadığı gibi Negriye de tesadüf edememiştir.

Şu halde bu tegayyürleri kuduz virüsüne değil kuduz aşısına rapetmek icap ediyor.

Cemiyetler

Türk Ginekoloji Cemiyeti

Türk Ginekoloji Cemiyeti Şubat toplantısını 10.2.1938 Prof. Kenan Tevfik'in başkanlığında yaptı. Bu celsede :

Hadi İhsan Gediz : — Bir trombosit vak'asında veridi ecvefi süflinin bağlanması bahsetti ; tromboflebit tablosu teesüs eder etmez, verit ligatürünün yapılması lâzım geldiğini söyledi. Misâl olarak, bu vak'asında hastada bir plörezinin teşekkül ettiğini ve eğer verit başlanmasaydı, belki vücudun diğer mahallerinde de buna benzer ihtilâtlar husule gelecekti, dedi. Tromboflebiti radikal tedavi etmek için, mukabil taraf veridi harkafii aslîsini, keza aynı taraf *Spermatica* evyesini bağlamak icap ediyorsada, bu vak'ada fazla iltisaklar mevcut olduğundan, buna imkân hasıl olmadığını bildirdi.

Münakaşa :

Ahmed Asım Onur : — Tromboflebitleri ve ihtilâtlarını tedavi etmek maksadile veridi ecvefi süflinin bağlanması iyi bir usuldur. Bazı müellifler gerek bu tedavinin ve gerek se intanı nifasinin diğer nevilerinde yapılan ve bilhassa *Jean Louis Faure* tarafından vaktille çok müdafa edilen rahim *extirpation*'ının lüzumsuzluğundan bahsetmişlerdir. Bunlar tezlerini müdafa için *infection puerperale*'in kendi kendine veya buz tatbiki, serum ve aşular, *cardiotonique*'ler vesair dahili tedavi

ile de geçtiğini, ileri sürmüşlerdir. Binaenaleyh iyi olan vak'aların rahim istisali, verit bağlanması neticesimi, yoksa bizatihimi şifayab olduklarını tesbit etmenin imkân olmadığından operatif tedaviden ictinabı tavsiye etmişlerdir.

Ben şahsen bu fikirde değilim. Tromboflebitlerde veritlerin bağlanması tarafdarıyım. Ancak bu ameliyeyi vaktinde ve erken yapmak icap ettiği kanaatındayım. Zira, hastalık ilerledikten, eskidikten ve hasta da *épuisé* olduktan sonra yapılacak ameliyattan bir fayda yoktur.

Zeki Tektaş : — Hususiyetler gösteren bir *Pyosalpinx* vak'ası taktim etti ve ameliyatla çıkardığı piyesi gösterdi. Vak'a başkaları tarafından uzun müddet konservatif usullerle tedavi edilmiş ise de, hastanın şikâyetleri devam ettiğinden kendisi ameliyatla bu *Pyosalpinx*'i istisal etmiştir. Mültehib nefir mücavir âza ile havsala cidarına olduka samimi mültesik bulunduğundan, çatlamadan çıkarılmasına itina olunmuştur. Karın *Mickulitz* drenajı yapmaya lüzum kalmaksızın, kapatılmış ve hasta iki hafta sonra tamamile iyi olarak klinikten çıkmıştır.

Münakaşa :

Ahmed Asım Onur : — İçi cerahat dolu bir nefiri veya diğer bir keseyi çatlatmadan çıkarmak meselesi mühimdir. Bir zamanlar bu hususta Viyana Ginekoloji Cemiyetinde

münakaşalar yapılmıştır. Bazı müellifler çatlayan *Pyosalpinx*' lerden sonra hastalarını kaybettiklerini, diğer bazıları da vak'alarının iyi olduklarını idia etmişlerdir. Filhakika her iki iddia da doğrudur. Çünkü; mecmai kıyının içinde bazan virulan mikroplar vardır. Bunlar, kıyihle birlikte perituanı döküldükleri taktirde peritonit ile hasranın ölümüne sebep olmaktadır. Fakat cerahatta bu cins mikroplar mevcut değilse, hastada periton eibetinden her hangi bir ihtilât husule gelmemektedir. Bir *Pyosalpinx*' in içinde virulan âmili marazilerin mevcudiyetini, hastada bulunan yüksek hararettten başka *Sédimentation* tecrübesinin süratle neticelenmesinden anlıyoruz. Binaenaleyh bu gibi vak'alarda ameliyattan evvel *Sédimentation* tecrübesini ihmal etmemelidir.

Türk Pediatri Kurumu

Türk Tediatri Kurumu 25/III/38 cuma günü *Prof. Dr. İhsan Hilmi Alantar*' in başkanlığında aylık toplantısını yapmıştır. *Dr. Muhittin Nogo*' nun Çocuklarda mibi haematopoièse ve *Dr. Aziz Yergök*' ün Emphyème sequelle'leri hakkında tebliğleri dinlendikten sonra gelecek teşrinievvelde Ankarada toplanacak olan Çocuk Hekimleri Kongresine yollanacak mevzular ve raportörler münakaşa edilmiştir. Mevzu seçmeden evveâl gün hazır bulunmayan kurum azalarına gidilerek bunlar hakkındaki fikirleri sorulması muvafık görülmüş ve bunun için iki aza seçilerek toplantıya nihayet verilmiştir.

Iyodopepton Kâzım

Tababette şüphesiz iyod eulahu kadar sahai tatbikatı geniş olan bir dava yoktur. bu müessir ilâcın en kolay alınanı, en güzel tesir edeni iyodopeptondur, on yedi seneyi mütecaviz bir hayati maziye malik iyodopepton Kâzım da yegâne payidar olan ve hekimlerimizin itimadını kazanan müstahzarımızdır. Çünkü ciddi bir sayın mahsulüdür. Bu ilâç damar sertliğine, rumatismaya kalbe kârşu kullanılır.

Batural

Baturyl

Brom Potasso Salt

Brom Sodo Salt

En iyi sinir ilaçlarıdır.

Elixir Genofortine

Ezacı Şevket Nurinin noklein ve kola ile yaptığı bu müstahzar iştiha, kuvvet, tazelik hassalarını tamamen haiz bir eksirdir.

**SPİROKETOZ, BARSAK
PARAZİTLERİ, HELMİNTİYAZ**

**VEREMLİLERİN İSHALLERİ
NEZLEVİ İSHALLER**

Stovarsol

ACİDE OXYACETYLAMİNOPHENYLARSİNİQUE

**ANTİPARAZİTER ANTİSEPTİK
TAHAMMÜR MUZADI**

**STOVARİSOL'ÜN SEMMİYETİ, HAVİ
OLDUĞU YÜKSEK ARSENİK MİKTARINA
RAĞMEN, GAYET HAFİFTİR**

TAMİR EDİCİ HASSALARI VARDIR

ÇOK KULLANIŞLIDIR

0,25 GR. LİK
0,05 GR. LİK
0,01 GR. LİK
KOMPRİMELELER

SOCIÉTÉ PARISIENNE D'EXPANSION CHIMIQUE

SPÉCIA

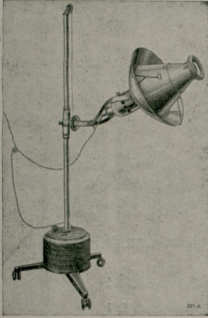
MARQUES POULENC FRÈRES & USINES DU RHONE

21, RUE JEAN-GOUJON

PARIS-8^e

Sollux lambasının hekimlikte tatbiki

İhtikarı demi izale maksadile hararet istimali, her şeyden evvel ağrıları teskin ve reşfi teshil için eskiden beri malûmdur. Zıya biolojisi, güneş, Quarz Hansen, Kisch bu mesele ile alâkadardır. Bu şuaatın tesirile ağrılar zail olur ve görünür derecede seri bir sükûn hasıl olur. Sollux lambası gibi bu kusuru âzami temin eden alet her yerde itimad ve teveccühü kazanmıştır.

Tıbbi tatbikatında Sollux lambasile bir çok tedaviler yapılır. İltihap olan her yere tatbik edilebilir. Binaenaleyh ceybi[bepi iltihaplarında bademciklerin ve guddelerin iltihaplarında, bo yun, teneffüs tariki, hazım borusu, orta kulak iltihaplarında, mafsal ve evtarı zülaliye iltihaplarında, astım bronşikte, rumatizmada, nikrisde, üzeymalarda, kan çıbanlarında ilh. kullanılır. Hele kulak hastalıklarında fevkalâde tesirlidir. *Doken* mektubunda diyorki: bütün tecrübelerimle hararetin istitbabı hakkında şu fikri hasıl ettim: (1) derhal ağrıları keser, (2) şiddetle imtisas hassasından şifayı kısa zamanda temin eder. Yeni başlamış takayyühlere mani olur. (3) parasantez, şak gibi vesaiti umumiye pek nadiren müracaat mecburiyeti görülür.

Sollux - Lampe - Original Hanau -

Yeni Sollux - küçük şaulı - Menşei Hanau - ve tatbikatı

Hararet eskidenberi. evcaı, iltihabi, romatizma, füronkl ve sinir illetlerine karşı en iyi vasıtai mücadele olarak kabul edilmiştir.

Ziyadar şuaatı harre neşreden yeni küçük «SOLLUX» lambası büyüğü gibi fakat az masraf-la bu şuaların istimalini temin eden en son tekem-müldür. Fiati çok ehven olan küçük «SOLLUX» lambasının istimali çok pratik olup sıcak kompres-lerin tavsiye edildiği ahvalde de istimal olunabilir. Vücutun herhangi bir kısmına kabili tatbiktir. Hususile kulak hastalıklarına şayanı tavsiyedir.

Quarzlampen Ges. m. b. H. Hanau ^a/m.

Had iltihap vak'alarında

İhtikanidem tevlid etmesi yüzünden hekim bu gibi vak'alarda ANTIPHLOGISTINE i kıymetli bir medium diye telâkki eyler.

Bunun en büyük faydası uzaktan ratıb sıcaklığı saklaması ve bu sayede hamlei iltihabiyeinin müddet ve şiddetini düşürmeğe yardım etmesidir.

Bu yüzden : atideki vak'alarda istitbabını bulur.

- Hançere iltihaplarında
- Kasaba »
- Bademcik »
- Ceyp »
- Üznü mütevassıt »
- Alâmı asabiyede

Antiphlogistine

Numune ve edebiyat için :

THE DENVER CHEMICAL MFG. COMPANY
163 Varick Street, New York, N.Y.

Leonidas Hazapis & Co.,

Galata, Perşembe Pazar, Aslan Han 1-2 İstanbul

İsim : .....

Adres : .....

NÖRO-BROMİN

NEURO-BROMINE

Alınması kolay rakipsiz
sinir ilâcı

Nevrasteni, devamlı uykusuzluk, ruhi teheyyüç, asabi rahatsızlıklar, sar'a, asabi çarpıntılar, iç sıkıntısı, baş ağrıları ve ba-
yılmalaradaki tesiri mütehasşıs hekimler tarafından tecrübe ve
takdir edilmiştir.

Alınma tarzı :

Büyülere günde : 2 — 3 çorba kaşığı

Küçüklere „ : 2 — 3 tatlı „

Her eczanede vardır

Nümune için : Galata Posta Kutusu 1288